KEÇE MAĞARASI KAZILARI

İrfan Deniz YAMAN[44]

Keçe Mağarası, Kahramanmaraş ili Elbistan ilçesinin yaklaşık 35 km kuzeyinde yer alan bir mağara yerleşimidir. Söz konusu alan, Yrd. Doç. Dr. Cevdet Merih EREK başkanlığında yürütülen yüzey araştırmaları sırasında tespit edilmiştir. Bu alanda 2015 yılında başlatılan kazı çalışmalarına 2016 ve 2017 yıllarında devam edilmiştir. Kazı çalışmaları Kahramanmaraş Müze Müdürlüğü başkanlığında ve Yrd. Doç. Dr. Cevdet Merih EREK'in bilimsel danışmanlığında yürütülmektedir. 2017 yılı kazı çalışmaları ise, Aksaray Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında mağara içinde ve seki bölümünde yapılan kazı çalışmaları, 2016 yılında sadece mağara içinde, 2017 yılında ise seki bölümünde sürdürülmüştür. Mağara çevresinde özellikle yüzeyden ele geçen buluntular ve yakın çevredeki merkezler nedeniyle, bu alanın oldukça önemli bir arkeolojik değer taşıdığı şüphesizdir. Nitekim üç sezon boyunca yürütülen kazı çalışmalarında Roma Dönemi'nden Paleolitik Çağ buluntularına kadar değişen çeşitlilikte arkeolojik malzemeler tespit edilmiştir. 2017 yılında seki bölümünde gerçekleştirilen çalışmalarda, dikkat çekici arkeolojik buluntulara rastlanılması mağaranın değerini somutlaştıran sonuçlar arasındadır. Mağara çevresinde yer alan kaliteli çakmaktaşı hammadde kaynakları, özellikle yontma taş yapımı için bu alanın tercih edilmesi açısından büyük bir etken oluşturmuştur. Yüzeyden ve kazı çalışmalarından ele geçen yontma taş malzemenin niteliği, bu alanda ilerleyen kazı sezonlarında daha net sonuçlara ulaşılması anlamında umut vaat etmektedir. Ayrıca ileride gerçekleştirilecek olan stratigrafi ve tarihlendirme çalışmaları, yerleşimin ne kadar eskiye gittiği konusunda daha net sonuçlar sunacaktır.

44 Yrd. Doç. Dr. İrfan Deniz YAMAN, Aksaray Üniversitesi, Sabire Yazıcı Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji.Bölümü, Adana Yolu Üzeri E-90 Karayolu 7.Km Merkez Kampüs 68100 AKSARAY/Türkiye e-posta: irfandenizyaman@aksaray.edu.tr.

MÖ I. BİNDE KAHRAMANMARAŞ'IN SOSYO-POLİTİK COĞRAFYASI

Yrd. Doç. Dr. Sırrı TİRYAKİ[45]

ÖZET

Kahramanmaraş-Hatay Grabeni Yöresinin en önemli yerleşim alanlarından biri olan Kahramanmaraş kenti, 2301 m. yüksekliğindeki Ahır Dağı'nın güney eteklerindeki alçak tepeler üzerinde kurulmuştur. Ahır Dağı'nın hemen güneyinde Ceyhan Irmağı'nın kuzeyden ve kuzeydoğudan gelen kolları bir araya geldiğinden Maraş Ovası için büyük bir sulama potansiyeli ortaya çıkmıştır. Kahramanmaraş Ovası'nın sahip olduğu sulamalı tarım potansiyeli tarih öncesi dönemlerden modern cumhuriyette kadar olan süre boyunca ve hatta modern cumhuriyet kurulduktan sonra da bu bölgede yoğun bir nüfus hareketliliğine neden olmuştur. Bütün bunlarla birlikte kentin sahip olduğu stratejik konumu tarih öncesi dönemlerden itibaren Maraş'ın uluslararası ticari ve kültürel ilişkilerde aktif rol almasını sağlamıştır. Üst Paleolitik Çağ'a kadar inen Kahramanmaraş'ın Eski Çağ tarihine dair başka önemli bulgular ise Halaf kültürü dönemine ait olduğu ortaya çıkarılmıştır. Kent tarihiyle ilgili ilk yazılı belgeler ise MÖ 858 yılına tarihlendirilmiştir. Söz konusu belgeye göre Asur Kralı III. Salmanasar'ın kuzey bölgelerine düzenlediği seferler kapsamında Gurgum Kralı Mutalli'den haraç almıştır. Gurgum kent devleti bugünkü Kahramanmaraş ve çevresine lokalize edilmiştir. III. Salmanasar'ın iktidarı döneminde Gurgum ülkesinin, Asur karşıtı koalisyonu oluşturan Kargamış, Pattin, Sam'al, Que ve Hilakku gibi ülkelere yerine Asur'la işbirliği yapması hem bölgedeki krallıklar arasında bir fikir birliğinin olmadığını göstermesi hem de Maraş coğrafyasının M.Ö. I. binin siyasi, askeri ve ekonomik tarihiyle ilgili önemli ip uçlarını ortaya koymuştur. Asur kralları III. Tiglat-Pileser ve II. Sargon döneminde ise Kahramanmaraş coğrafyasının sosyo-politik tarihi daha çok vahşi Asur emperyalizmine maruz kalmak şeklinde gelişmiştir. Gurgumlu yöneticilerin Asur'un askeri seferlere dayalı emperyalist faaliyetlerine karşı başta Urartu Krallığı olmak üzere bölgedeki diğer politik güçlerle ittifaklar kurmasının kendisine uzun vadede çok fazla yarar sağlamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Kahramanmaraş, Gurgum Kent Devleti, Asur kralları, Asur karşıtı ittifaklar.

45 Bingöl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü - sirri_tiryaki@hotmail.com.